

Paratoi ar gyfer cyfryngu dros y ffôn

Rhaid i chi ddarllen adran y cytundeb cyfryngu a derbyn y telerau cyn y gall unrhyw gyfryngu ddigwydd.

Beth yw cyfryngu?

Mewn cyfryngu, mae gan bob ochr mewn anghydfod gyfle i grynhoi prif bwyntiau eu hachos yn fyr ac ystyried beth sydd gan yr ochr arall i'w ddweud. Mae cyfryngwr yn eich helpu i ystyried beth fyddai'r ateb gorau i'r anghydfod i chi ac a yw'n bosibl cytuno ar sut i setlo'r anghydfod. Mae'n bwysig eich bod yn deall y broses a'ch bod yn barod.

Beth sy'n digwydd?

Byddwch yn siarad â chyfryngwr sydd wedi'i hyfforddi i helpu pobl i setlo anghydfod. Nid Barnwr yw'r cyfryngwr, felly ni fydd yn cynnig unrhyw farn ynghylch pwy sydd â'r achos gorau, nac yn rhoi cyngor cyfreithiol. Bydd y cyfryngwr yn aros yn ddiduedd drwy gydol y broses, ond yn ceisio eich helpu wrth sgwrsio'n gyfrinachol i ystyried prif faterion yr achos, ac yn eich helpu i feddwl am opsiynau setlo sy'n dderbyniol i'r ddwy ochr.

Bydd yr apwyntiad yn digwydd dros y ffôn felly rhaid i chi sicrhau bod gennych breifatrwydd, ac na fydd unrhyw un neu beth yn aflonyddu arnoch neu'n dod ar eich traws. Bydd un awr wedi'i neilltuo ar gyfer yr apwyntiad.

Cyn diwrnod yr apwyntiad ffôn, dylech geisio cael eich hun yn barod.

Rydych eisiau i'r cyfryngwr a'r ochr arall ddeall eich achos chi a beth sy'n bwysig i chi. Dylech benderfynu sut orau y gallwch egluro eich safiad. Bydd yr amser yn brin felly ni ddisgwylir i chi fynd drwy'r holl dystiolaeth sydd gennych yn fanwl. Yn hytrach, ceisiwch wneud rhestr o gryfderau a gwendidau eich achos ac, os gallwch, cryfderau a gwendidau achos yr ochr arall. Gallai hefyd helpu os gallwch feddwl am y goblygiadau o fynd i'r llys, fel y gall y cyfryngwr eich helpu i ystyried pa opsiynau allai fod orau i chi. Ni all cyfryngu gymryd lle cyngor cyfreithiol; os nad oes gennych gynrychiolydd cyfreithiol neu'n teimlo bod angen cyngor cyfreithiol arnoch, dylech geisio'r cyngor hwn cyn dyddiad yr apwyntiad. Cyn eich apwyntiad, rhaid i chi fod wedi darllen y cytundeb cyfryngu a chytuno i'r telerau'n llawn cyn y gall unrhyw gyfryngu ddigwydd.

Beth sy'n digwydd yn yr apwyntiad cyfryngu dros y ffôn?

Bydd y cyfryngwr yn ffonio'r partion i gyd yn eu tro ac yn egluro'r broses cyn gofyn i chi egluro'r prif bwyntiau yr ydych am eu cyflwyno i'r ochr arall. Bydd y cyfryngwr yn sicrhau y bydd gennych gyfle cyfartal i fynegi eich barn. Bydd y cyfryngwr yna'n siarad â phob un ohonoch yn unigol. Bydd y cyfryngwr yn trin y sesiynau hyn yn gwbl gyfrinachol, oni bai y gofynnwch i'r cyfryngwr gyfleu rhywbeth i'r ochr arall. Yn y sesiynau hyn, bydd y cyfryngwr yn gweithio â chi i drafod opsiynau a byddwch yn gallu trafod beth sy'n wirioneddol bwysig i chi. Pan fydd y cyfryngwr gyda'r ochr arall, defnyddiwch yr amser i feddwl am yr hyn gafodd ei drafod.

Un o brif nodweddion cyfryngu yw bod dewis llawer ehangach o opsiynau setlo ar gael na mewn gwrandawriad terfynol, sy'n seiliedig ar ddyfarniad ariannol a lle bydd un neu'r ddwy ochr, heb os, yn meddwl bod un wedi ennill a'r llall wedi colli. Bydd setliad wedi'i gyfryngu'n ystyried buddiannau'r ddwy ochr ac yn rhoi cyfle i'r ddwy ochr gael dweud eu dweud am sut ddylai'r achos ddiweddu, a sut i lunio'r cytundeb.

Os dowch i gytundeb, bydd yn cael ei gofnodi ar ffurflen cytundeb cyfryngu safonol. Unwaith y cytunir ar delerau'r cytundeb, bydd y cyfryngwr yn cofnodi'r telerau ar y cytundeb ac yn eu darllen yn ôl i'r ddwy ochr yn unigol cyn gofyn ichi gydsynio'n llafar â'r holl delerau. O'r pwynt hwn ymlaen, bydd y cytundeb yn eich rhwymo. Os oes gennych e-bost, bydd copi'n cael ei anfon atoch. Os nad oes gennych e-bost, bydd copi'n cael ei anfon drwy'r post atoch. Bydd gennych bum diwrnod o'r pwynt hwnnw i ddweud wrth y gwasanaeth cyfryngu os credwch fod camgymeriad wedi'i wneud gyda thelerau'r cytundeb setlo.

Bydd eich cytundeb i'r telerau'n eich rhwymo o'r pwynt y byddwch yn cytuno'n llafar i'r telerau hynny ar ddiwedd yr apwyntiad cyfryngu.

Os torrir telerau'r cytundeb, gallwch naill ai wneud cais am ddyfarniad diannod am weddill y swm setlo na chafodd ei dalu, neu wneud cais i adfer yr hawliad. Bydd y cytundeb setlo'n egluro sut i wneud hyn.

Os na allwch ddod i gytundeb, bydd eich achos yn parhau drwy broses y llys. Fodd bynnag, ni allwch gyfeirio at y cyfarfod cyfryngu na'r hyn a drafodwyd.

Hyd yn oed os na fydd y cyfryngu'n diweddu gyda chytundeb rhyngoch, bydd efallai'n ddefnyddiol i roi dealltwriaeth well i chi o faterion yr achos. Cofiwch, gallwch bob amser geisio setlo'r achos ar unrhyw adeg tan ddyddiad y gwrandawriad terfynol.

Beth allaf ei wneud os wyf yn anhapus â'r cyfryngu?

Os oes gennych unrhyw gŵyn neu fater i'w godi ynghylch y broses gyfryngu, dylech ei roi mewn llythyr at bennaeth y Gwasanaeth Cyfryngu Hawliadau Bychain yn scmenquiries@hmcts.gsi.gov.uk.

Y CYTUNDEB CYFRYNGU

Ar ôl derbyn apwyntiad cyfryngu o'ch gwirfodd, byddwch yn cytuno'n ffyddiog i gymryd rhan yn y broses gyfryngu gyda'r bwriad o geisio setlo eich achos heb wrandawriad llys. Rhaid i'r cyfryngwr a'r ddwy ochr gydymffurfio â'r telerau isod.

1. Y Cyfryngwr

Mae'r partïon yn cytuno i benodi cyfryngwr hawliadau bychain o Wasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd EM fydd yn cynnal apwyntiad cyfryngu dros y ffôn yn para awr. Bydd y partïon ar gael drwy gydol yr apwyntiad ac yn sicrhau eu bod mewn sefyllfa i gael trafodaethau cyfrinachol heb i neb na dim aflonyddu arnynt.

Ni fydd y cyfryngwr yn cynnal apwyntiad cyfryngu tra byddwch yn gyrru a bydd yn terfynu'r apwyntiad yn syth os bydd amgylchiadau o'r fath yn codi.

Mae'r partïon yn deall bod y cyfryngwr yn annibynnol, yn niwtral ac wedi'i gyflogi gan Wasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd EM. Mae'r partïon hefyd yn deall mai rôl y cyfryngwr yw hwyluso setlo'r anghydfod drwy negodi a chytundeb. Nid yw'r cyfryngwr yn rhoi cyngor cyfreithiol ac ni fydd yn dyfarnu'r anghydfod.

Gallai'r cyfryngwr ofyn i'r partïon gytuno i gael cyd-gyfryngwr neu arsylwr yn bresennol; rhaid i'r ddwy ochr gytuno os yw hyn i ddigwydd.

Ac eithrio lle bydd camgymeriad mawr neu gamymddwyn yn digwydd, mae'r partïon yn cytuno i barchu niwtraliaeth y cyfryngwr, ac unrhyw gorff proffesiynol y mae'r cyfryngwr

efallai'n perthyn iddo a Gwasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd EM. Ni fydd y partïon yn dod ag unrhyw hawliad na'n mynnu unrhyw beth nac yn dwyn achos yn codi o benodi'r cyfryngwr neu o sut y cynhaliwyd y sesiwn gyfryngu, yn erbyn unrhyw un neu bob un o'r rhain.

2. Cymryd rhan yn 'ffyddiog' gyda'r bwriad o ddod i gytundeb

Ni all y cyfryngwr gymell y partïon i setlo. Mae'r partïon yn cytuno i gymryd rhan yn 'ffyddiog' gyda'r bwriad o setlo. Mae mynychu sesiwn gyfryngu'n 'ffyddiog' yn golygu y bydd y partïon yn cymryd rhan yn y cyfryngu gyda'r bwriad o setlo eu hanghydfod ar sail budd i'r ddwy ochr.

Bydd cyfryngu ond yn llwyddo lle mae gan y ddwy ochr fwriad clir i ystyried y materion dan sylw a cheisio cytuno ar ganlyniad sy'n dderbyniol i'r ddwy ochr. Ni ddylai'r partïon gymryd rhan mewn cyfryngu'n benderfynol o beidio ag ildio. Ni fyddai ymddygiad o'r fath yn cael ei ystyried i fod yn 'ffyddiog'.

3. Penodi cynrychiolydd abl i fynychu'r sesiwn gyfryngu

Gall y partïon benodi cynrychiolydd i gyfryngu ar eu rhan. Mae'n ofynnol iddynt sicrhau bod y cynrychiolydd a benodir ganddynt yn gallu chwarae rôl lawn a gweithredol yn y cyfryngu ac nad ydynt yn penodi rhywun i'w cynrychioli oni bai fod y person hwnnw:

- Yn gwbl gyfarwydd â ffeithiau'r achos.
- Yn gallu cymryd rhan lawn yn y cyfryngu, gan gynnwys negodi telerau'r cytundeb setlo.
- Wedi cael eu hawdurdodi gennych i ddod i gytundeb.

Gan ddibynnu ar ba mor arwyddocaol yw unrhyw wybodaeth sy'n cael ei chyfnewid rhwng y partïon, gallai eich cynrychiolydd benderfynu mai setliad wedi'i negodi sydd orau er eich lles. Dylai eich cynrychiolydd fod yn barod i gymryd rhan mewn negodi telerau'r cytundeb setlo. Ni chewch benodi cynrychiolydd sydd ond yn y sesiwn gyfryngu i gyflwyno eich barn neu i wrando ar yr hyn sydd gan yr ochr arall i'w ddweud er mwyn mesur cryfder neu wendid eu hachos.

4. Sesiynau Preifat

Yn ystod y cyfryngu, bydd y cyfryngwr yn siarad â'r partïon ar wahân ac yn trin y trafodaethau hynny'n gwbl gyfrinachol, oni bai fod parti'n awdurdodi'r cyfryngwr i gyflwyno eu barn, yn llwyr neu'n rhannol, i'r parti arall.

5. Yr elfen gyfrinachol a heb ragfarn o gyfryngu

Mae'r partïon yn cytuno i gadw'r ffaith bod y cyfryngu am ddigwydd yn gyfrinachol. Dim ond i bwrpas cyfryngu y gellir defnyddio unrhyw wybodaeth - p'un ai mewn dogfen ysgrifenedig a baratowyd ar gyfer cyfryngu neu'n wybodaeth a ysgrifennwyd neu a lefarwyd yn ystod cyfryngu. Ni ellir cyfeirio ati mewn achos llys oni bai fod y partïon yn cytuno. Mae'r partïon yn cytuno na fyddant yn galw ar y cyfryngwr i roi tystiolaeth mewn unrhyw achos llys. Bydd telerau'r cytundeb cyfryngu'n aros yn gyfrinachol ac eithrio ar gyfer cofnodion y llys. Mae gan y partïon ganiatâd i wneud cais i'r llys i orfodi'r telerau hynny os torrir y cytundeb cyfryngu.

6. Terfynu'r cyfryngu

Gall y cyfryngwr derfynu'r cyfryngu ar unrhyw adeg os yw'n teimlo bod y cytundeb hwn wedi cael ei dorri. Os yw'r cyfryngwr yn teimlo nad yw parti'n cymryd rhan yn 'ffyddiog', os nad yw cynrychiolydd mewn sefyllfa i gymryd rhan lawn yn y cyfryngu, neu os oes unrhyw gam-drin geiriol neu ymddygiad sy'n bygwth neu godi braw, gall y cyfryngwr derfynu'r sesiwn gyfryngu.

Oherwydd y bydd y tor-cytundeb efallai wedi'i ddatgelu mewn sgwrs gyfrinachol, ni fydd union natur y tor-cytundeb yn cael ei ddatgelu i'r parti arall.

Gall y naill barti neu'r llall ddewis rhoi'r gorau i'r cyfryngu ar unrhyw adeg. P'un ai'r cyfryngwr neu un o'r partïon fydd wedi terfynu'r cyfryngu, bydd barnwr yr achos ond yn cael gwybod bod y cyfryngu wedi digwydd ac na ddaethpwyd i gytundeb.

Holiadur Adborth Cwsmeriaid

Byddai HMCTS yn ddiolchgar iawn pe gallech dreulio cwpwl o funudau ar ôl eich sesiwn gyfryngu'n llenwi ein holiadur ar-lein fel y gallwn ddysgu o'ch profiad a sicrhau bod ein gwasanaeth bob amser o'r safon uchaf. Mae'r arolwg ar gael yn

www.surveymonkey.com/s.aspx?sm=L2jj8Uo3DFunLrkKFZdbyQ_3d_3d. Os na allwch ddefnyddio'r wefan, gall y cyfryngwr roi copi o ffurflen yr arolwg i chi.

.